

Kurk

OVER

Kurk

Ecologischer bestaat niet. Kurk is natuurlijk en zacht, houdt koelte en warmte vast waar nodig, en wordt gebruikt om de omgeving comfortabel en knus te maken. Kurk is een van de meest typische natuurlijke producten van Portugal en maakt deel uit van ons dagelijks leven zonder dat we het in de gaten hebben.

Wijnstoppers zijn de bekendste kurkproducten, maar er zijn veel voorwerpen in kurk, zoals modeaccessoires, kleding en schoenen, meubels en vloer- of wandbekleding. De recente uitvinding van het kurkweefsel heeft deze industrie radicaal veranderd en heeft de zo gewaardeerde eigenschappen van kurk in het licht gesteld: kurk is bestendig, veelzijdig, recycleerbaar, hypoallergeen en bezit thermische en akoestische eigenschappen. Bovendien is kurk te bewerken via een zeer eenvoudig verwerkingsproces.

Behalve dagelijkse gebruiksvoorwerpen maakt kurk deel uit van de geschiedenis van Portugal, waar in talrijke monumenten en bezienswaardigheden worden aangetroffen:

- in het tot werelderfgoed uitgeroepen **Convento de Cristo** (Christusconvent) in **Tomar** is het venster van de Sala do Capitulo (vergaderzaal) door de symboliek en de band met de geschiedenis van de Ontdekkingsreizen één van de highlights. Tussen de in steen uitgehouwen elementen treffen we kurkeikstammen aan, als een herinnering aan de toewending daarvan in de zeilschepen van de Portugese zeevaarders.

- de monniken wisten heel goed hoe kurk de omgeving comfortabeler kon maken. Voorbeelden hiervan zijn het **Convento dos Capuchos** (Capucijnersklooster) in Sintra, het **Convento de Santa Cruz do Buçaco** en het **Convento da Serra da Arrábida**, waar de cellen en enkele gemeenschappelijke ruimtes met kurk bekleed zijn.

- de **XVIII-eeuwse kerststallen** van de beeldhouwer **Machado de Castro**, met terracotta figuurtjes in een kurken omgeving, zijn een referentie in de geschiedenis van de Portugese sierkunst. Ze zijn te bezichtigen in de **Basílica da Estrela** (basiliek van Estrela) of in de Capela da Senhora do Monte (kapel) in Lissabon.

- in Sintra werd het **Chalet da Condessa d'Edla** (chalet van de gravin van Edla) gebouwd en gedecoreerd in de romantische geest van de XIXe eeuw. Op de stijlen van de deuren, ramen en ronde vensters is kurk een van de meest

expressieve sierelementen.

- in de Algarve is **São Brás de Alportel** een plaats waar de kurkindustrie van enorm belang was voor de ontwikkeling ervan. Momenteel is de plaats het centrum van een Kurkroute.

- de geschiedenis van kurk wordt ook onthuld in de plaatselijke musea, zoals de heemkundekring **Museu José Régio in Portalegre** of het industrieel archeologisch museum **Ecomuseu do Seixal**.

Portugal is de belangrijkste kurkproducent ter wereld en is verantwoordelijk voor meer dan 60% van het exportvolume op wereldniveau. Het kurkeikgebied beslaat 25% van het wereldwijd bestaande kurkeikgebied. Als u door Portugal reist, vooral door de Alentejo, zult u dan ook merken dat de kurkeik een van de meest gebruikelijke bomen in het landschap is.

WIST U DAT...?

Met kurk, een uiterst veelzijdig natuurlijk product, bijna ondenkbare dingen kunnen worden gemaakt. Hieronder volgen een paar voorbeelden.

Een jurk voor Lady Gaga

Met kurkweefsel van Pelcor werkte ontwerpster Teresa Martins onlangs aan een volledige outfit voor Lady Gaga. Geïnspireerd door de muziek van de bekende zangeres en het kunstwerk van Klimt, dat door Wenen ter ere van zijn 150e verjaardag werd gehuldigd, creëerde Teresa Martins een vergulde en verzilverde kurken jurk met handgeborduurde glazen kraaltjes en metalen draden, als een wedercreatie van de textuur en samenstellingen van de schilderijen van de kunstenaar.

De jurk symboliseert de fusie tussen mode, muziek en kunst en nam 2 jaar in beslag. De jurk werd aan Lady Gaga aangeboden, die hem droeg tijdens een ArtRave na haar concert in Lissabon in november 2014. Het moment werd zo gewaardeerd dat Lady Gaga het op de sociale netwerken deelde.

Kunstwerken gemaakt van kurken wijnstoppers

Nadat ze op wijnflessen zijn gebruikt, kunnen wijnstoppers nutteloos lijken, maar sommige kunstenaars geven ze een nieuwe functie door ze aan te wenden bij het scheppen van kunst.

Scott Gundersen is een Noord-Amerikaanse kunstenaar uit Chicago die kurken in zijn werk gebruikt. Het eerste gelaat dat hij creëerde was dat van Jeanne, in 2009, met 3842 kurken. In 2010 creëerde hij het gelaat van een vriendin,

Grace. Dit gigantische werk nam 50 uur in beslag en er waren 9217 kurken voor nodig. Het is ook zijn manier om de aandacht te vestigen op het belang van hergebruik en duurzame kunst.

Op uitnodiging van het Toerisme van Portugal vertoont Scott Gundersen op de internationale toerismebeurs FITUR in Madrid de reproductie van een portret van koning Felipe VI en koningin Letizia. Het kunstwerk zal uit meer dan 30 000 kurken bestaan en wordt 2,36 m hoog en 3,3 lang. Het weegt ruim 140 kg.

Door NASA gebruikt als isolering

Het Portugese bedrijf Corticeira Amorim is een van de belangrijkste partners bij het leveren van isoleringsoplossingen voor NASA.

Een kurken surfplank

De Hawaïaanse surfer Garrett McNamara, die op een van de grootste golven ter wereld heeft gesurft, heeft een surfplank die volledig van Portugese kurk is vervaardigd. Het was een gezamenlijk werk, waarbij tientallen ontwerpers, onderzoekers, specialisten in aerodynamica en materiaalontwikkeling en Garrett McNamara zelf hebben samengewerkt om de ideale plank te creëren om de reusachtige golven van Nazaré te kunnen trotseren en besurfen.

Skates met betere performance

Een baanbrekende kurken skate werd ontworpen door de Australische producent Lavender Archer Cork Skateboards, met steun van Corticeira Amorim. De productie ervan in kurklaminaat, met bewezen voordelen qua performance, vond haar oorsprong in de noodzaak om de typische trilling van de traditionele skates die momenteel op de markt verkrijgbaar zijn, te verminderen.